

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 14/2005 rd

Statsrådets utredning med anledning av EU:s nordliga dimension; Finlands utgångspunkter för det fortsatta arbetet

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 13 maj 2005 en kompletterande skrivelse 2. UM 11.05.2005 om statsrådets utredning med anledning av EU:s nordliga dimension; Finlands utgångspunkter för det fortsatta arbetet (E 131/2004 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef Kirsti Eskelinen, utrikesministeriet.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från finansministeriet.

Samband med andra handlingar

Utskottet lämnade den 25 februari 2005 utlåtande FiUU 6/2005 rd om samma utredning.

UTREDNINGEN

Utredningen från statsrådet innefattar en lägesöversikt över det fortsatta arbetet med den nordliga dimensionen. Översikten behandlades av EU-ministerutskottet den 13 maj 2005 och baserar sig på en promemoria från utrikesministeriet. Det är en fortsättning på ministerutskottets diskussion från december 2004 om Finlands utgångspunkter för det fortsatta arbetet med den nordliga dimensionen. Översikten redogör bl.a. för det fortsatta arbetet våren 2005 och lägger fram Finlands preliminära ståndpunkter för den kommande substansen i den nordliga dimensionen.

Kommissionen spelar en ledande roll i den nordliga dimensionen. En preliminär debatt om framtiden för den nordliga dimensionen har in-

letts i en arbetsgrupp inom rådet utifrån promemorian "Northern Dimension Options Beyond 2006" från kommissionen. Kommissionen har också för avsikt att starta en dialog om frågan med Ryssland.

De riktlinjer som kommissionen lägger fram i promemorian stämmer i stort sett överens med regeringens tidigare mål för det fortsatta arbetet med den nordliga dimensionen. En viktig fråga inför framtiden är att engagera partnerskapsländerna, särskilt Ryssland, i processen redan på ett tidigt stadium. Finland har lagt fram förslag till en del mindre justeringar i kommissionens riktlinjer.

Ambitionen är att EU och Ryssland tillsammans ska anta en politik för den nordliga dimen-

sionen och att alla parter åtar sig att politiskt omfatta både målen och substansen. Policyn är tänkt att innefatta en politisk förklaring som antas gemensamt av alla parter och ett ramdoku-

ment som lägger fast målen för verksamheten och identifierar nödvändiga strukturer. Ramdokumentet ska finslipas och antas under det finländska ordförandeskapet 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finansutskottet hänvisar till sitt tidigare utlåtande om utredning, E 131/2004 rd. Den aktuella utredningen är en komplettering till E-ärendet. I utlåtandet gick utskottet närmare in på både substansen i och finansieringen av den nordliga dimensionen.

Den nya utredningen innehåller egentligen inga nya riktlinjer. Finansutskottet håller med regeringen om förslagen till smärre justeringar av riktlinjerna i kommissionens promemoria om den nordliga dimensionen. Den första justeringen gäller att definitionen på den nordliga dimensionen bör vara tillräckligt allmänt formulerad. För det andra vill regeringen lyfta fram de regionala organens viktiga roll i samarbetet kring den nordliga dimensionen. För det tredje sätter regeringen fokus på den regionala och den lokala nivån, företagssektorn och frivilligorganisationerna samt deras roll i genomförandet.

Ett tillfälligt utskott vid Europaparlamentet har blivit klart med sitt betänkande om den nya finansieringsramen för 2007—2013. Där betonar utskottet vikten av en Östersjöstrategi i stället för den nordliga dimensionen. Utskottet framhåller att detta delvis strider mot statsrådets utredning och tanken om en generös definition av den nordliga dimensionen. I likhet med regeringen anser finansutskottet att den nordliga dimensionen framöver bör täcka in ett stort område som sträcker sig från Östersjön till nordvästra Ryssland och de arktiska områdena.

Man kan inte nog understryka vikten av att Ryssland kopplas in på den förberedande processen, anser finansutskottet. Detta är dessutom bästa sättet att engagera Ryssland i den gemensamt överenskomna policyn. Ett närmare samarbete mellan EU och Ryssland medverkar till målpuppfyllelsen.

EU-finansieringen av den nordliga dimensionen bör i första hand komma från Tacis-instrumentet och i framtiden från det Europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet. I likhet med finansministeriets ståndpunkt i en särskild utredning anser finansutskottet att kommissionens planer på allokering av det europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet ytterligare kräver en ordentlig genomgång. Det är inte fullt säkert att merparten av medlen för instrumentet kommer att gå till EU:s närområden.

I det tidigare utlåtandet befarade utskottet att ett samordnat grannskaps- och partnerskapsinstrument kan bli för svårhanterligt. Då är det bästa alternativet sannolikt att gränssamarbetet får ett eget finansiellt instrument som täcker in hela EU:s yttre gräns. Kommissionen utgår från att det gränsöverskridande samarbetet ska finansieras dels från sammanhållningspolitiken, dels från de yttre förbindelserna. Enligt vad utskottet erfarit har ordförandelandet i överläggningarna om finansieringsramen räknat med att finansieringen av det gränsöverskridande samarbetet lyfts över från sammanhållningen till yttre förbindelser. Finansutskottet menar att detta i hög grad kan försvåra för Finland att nå sina mål.

Adekvata resurser för den nordliga dimensionen måste garanteras med hjälp av flera olika finansieringskällor inom unionen. I den finansiella konstellationen ska också internationella finansinstitut ingå. Det är bäst att i detta läge låta samtliga finansieringsmöjligheter och finansieringsformer vara öppna med avseende på möjligheterna att nå målen med den nordliga dimensionen. Som tidigare anser utskottet att finansieringen från EU inte bör utesluta möjligheten att den nordliga dimensionen får en egen budgetlinje om det annars inte går att nå samförstånd om en hållbar lösning.

Utlåtande

Finansutskottet anför

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt med anmärkningarna ovan.

Helsingfors den 20 maj 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd

Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd
Markku Rossi /cent (delvis)
Matti Saarinen /sd
Kimmo Sasi /saml (delvis)
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Esko Kiviranta /cent (delvis)
Tuija Nurmi /saml (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Alpo Rivinoja.